

NÁVRH STRUKTURY TÉMATICKÉHO MODULU

QUALIROM

Země: CZ /Č. tém. celku: 3

Jméno autora: SM		Dialekt romštiny: severocentrální romština
Stupeň školy*: 2. stupeň ZŠ, 1.-2. ročník SŠ / mimoškolní kurz 2. stupeň ZŠ, 1.- 2. ročník SŠ	Věk žáků/studentů: 12-15	Úroveň jazykové kompetence: B2

Hlavní téma (viz Osnova): MOJE KOMUNITA
Podtémata (viz témata jednotlivých výukových hodin): ODE KAJ BEŠAV, SAR AKOR HAS
Související další témata (viz Osnova): všechny

Práce s CFR – Cíle výuky:		
Jazyková dovednost:	Deskriptory z CFR, se kterými pracujete: Nutné vybrat alespoň jeden deskriptor popisující jednu z pěti jazykových dovedností + alespoň jedno z tvrzení Umím/dokážu (viz Osnova).	Str. (viz Osnova):
 (Poslech)	Rozumí do detailu delšímu vyprávění nebo nahrávce o důležitých místních osobách z minulosti nebo ze současnosti. Rozumí do detailu vyprávění, nahrávce nebo video prezentaci o romské osobnosti, která se proslavila na místní úrovni nebo mezinárodně.	38

	Rozumím veřejné rozpravě nebo filmům o významné osobnosti v místní lokalitě.	42
 (Čtení)	Přečte a pochopí novinové články o místních historických nebo současných záležitostech.	38
	Dokážu přečíst článek v novinách nebo na internetu pojednávající o událostech, aktivitách nebo situaci vztahující se k Romům žijící v mém bydlišti.	42
 (Ustní interakce)	Umí podrobně vyprávět o povoláních a činnostech v dané lokalitě a vyjádřit přitom své postoje a stanoviska.	39
	Umí podrobně odpovědět na otázky o tom, co se děje v místní lokalitě a komunitě.	
 (Ustní projev)	Umím diskutovat o aktivitách v mém bydlišti a vyjadřovat přitom své vlastní názory a postoje i názory a postoje ostatních.	42
	Umí podrobně spolužákům vyprávět o dané lokalitě, činnostech, které tam probíhají, nebo o jiném místě, které navštívili.	39
 (Psaní)	Umím vést delší rozpravu o místní lokalitě nebo o určité aktivitě, která tam probíhá nebo probíhala.	42
	Umí napsat dopis srozumitelně popisující určité místo v mém bydlišti a cestu, která k němu vede.	42
	Umím popsat důležité stavby v mém bydlišti nebo komunitě.	

Práce s EJP:		
Se kterou částí ELP budete pracovat?		Str.:
Jazykový pas:	Přemýšlím o různých kulturních prostředích.	10
Jazykový životopis:	Jak se učit nové věci.	15
Soubor prací a vysvěd	Nástěnná mapa slov, jak se připravit na vyprávění příběhů.	44,43

čení:

Slovní zásoba:

Aktivní:

Romsky:

Česky:

Ile peske čhavores andal o čhavorikano kher

Vzali si dítě/chlapce z dětského domova.

gejľa avri e plotňa

vyšla deska

dine avri e plotňa

vydali desku

ačhiľa čercheňake

stal/a se hvězdou (slavnou)

ňič les/la na čerind'a

nic ho/ji nezměnilo

te chudel pal o kana

dostat pohlavek (dosl. za uši)

Mange has šmišno

Přišlo mi to legrační.

te prisikh'ol (peske) pre varekaste

zvyknout si na někoho

te jel (lače)jileskero

být (dobro)srdečný

e producentka, o producentos

producentka, producent

o rasismus

rasismus

zakamaďi giľi

milostná píseň

o ku(j)dušis

žebrák, chudák

zavodno bicig'los

závodní kolo

avribikenkerdo

vyprodaný

choc te

i když, přestože

Pasivní:

Romsky:

Česky:

Hlavní gramatické jevy:

Aktivní:¹

Pasivní:

Soupis navrhovaných aktivit:

¹ Gramatické jevy, které budou žáci/studenti aktivně používat; učitel se na ně zaměří, jejich osvojení je jedním z cílů modulu.

Aktivita č.: 1		Název aktivity: Věra Bílá (Pod)téma:			Délka: 30 min	
		Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
		Poslech nahrávky životopisu – vážené romské osobnosti.	 	44	Nahrávka	2
		1. Učitel pustí nahrávku žákům 2x po sobě, žáci mají za úkol vypisovat slovíčka, kterým nerozumí, která neznají			Přepis	3
		2. Učitel rozdá žákům přepis nahrávky, neznámá slovíčka si vypíšou do mapy slov.			Pracovní list	4
		3. Učitel položí žákům otázky k textu (Džanen la spevačka? Sar gil'avel? Save aver romane lavutara prind žaren?), pak jim rozdá pracovní list s otázkami k zamyšlení.				
		4. Žáci je nejprve projdou v diskusi, pak si každý jednu vybere a napíše o ní krátkou úvahu.				
		5. odpočinkovou variantou je kontrola porozumění – žáci vyplní pracovní list a učitel se následně ptá, jak to v nahrávce bylo (žáci odpovídají celými větami).				

Aktivita č.: 2		Název aktivity: Sar somas terňi... (Pod)téma:			Délka: 15 min	
		Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
		1. Učitel pustí žákům nahrávku poprvé bez přerušení, podruhé větu po větě. Žáci si všimají výslovnosti a intonace, slovíčka, kterým nerozumějí, vypisují do nástěnné mapy slov.	 		Nahrávka	6
		2. Učitel rozdá přepis vyprávění rozdělených do 5 ti odstavců. Každý odstavec má své tvrzení a úkolem žáků je přiřadit správné tvrzení k odstavci.			Pracovní list	7

Aktivita č.: 3		Název aktivity: So ela dureder? (Pod)téma:			Délka: 30 min	
		Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
		Zábavný text:	 		text	9
		1. Učitel přečte žákům krátký zábavný příběh a studenti budou mít za úkol tento příběh dořešit a domyslet.				
		2. Dopsané příběhy odevzdají učiteli, který je hodí do klobouku. Sesednou si do kruhu a postupně si každý vylosuje náhodný text, který ostatním přečte.				
		Lze dopracovat za DÚ a doplnit zajímavými obrázky, prezentaci pak provést v následující hodině.				

Aktivita č.: 4		Název aktivity: E puraňi phurd			Délka: 15 min	
		(Pod)téma:				
		Popis aktivity:			JD	EJP Materiály / Zdroje Č. p řilohy
		E puraňi phurd 1. Učitel při přípravě na hodinu upracuje s textem o historii Karlova mostu (nebo napíše text o místní památce). Z textu vymaže některá slova nebo slovní spojení. 2. Text je rozdán s vynechanými slovy a žáci mají za úkol doplnit chybějící slova. 3. Následuje diskuse nad významem památek v lokálním, národním a mezinárodním kontextu.			 	text 5

Aktivita č.: 5		Název aktivity: Sar oda mištes?			Délka: 10 min	
		(Pod)téma:				
		Popis aktivity:			JD	EJP Materiály / Zdroje Č. p řilohy
		Pracovní list: 1. Oprava chybně napsaného textu. Žáci se snaží odhalit v každé větě všechny chyby.			 	Pracovní list 10

Aktivita č.: 6		Název aktivity: Skládačka			Délka: 10 min	
		(Pod)téma:				
		Popis aktivity:			JD	EJP Materiály / Zdroje Č. p řilohy
		1. Žáci ve dvojicích doplňují správné tvary slov do textu, každý ze dvojice má část textu (jeden liché, druhý sudé věty) a chybějící slova. 2. První žák přečte větu a zkusí nahlas doplnit chybějící slovo. Druhý žák najde hledané slovo ve svém seznamu a spolužákovi navádí (avka, aver lav, visardo, baro paňi, čeporo labol ...). 3. Když je slovo uhodnuto, žák ho vyplní do věty a větu zařadí pod předcházející. Takto postupně sestaví dvojice celý text.			 	Věty k rozstřihání 13

ÚSTNÍ INTERAKCE

Aktivita č.: 7	Název aktivity: Hra na místní osobnost/památku/místo:	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
1. Každý žák si vymyslí osobnost, historickou nebo současnou, případně i památku či oblíbené místo v místě, kde žije, a tu představuje. 2. Žáci si sesednou do skupin (u menších tříd všichni do půlkruhu) a „osobnost/věc/místo“ sedí před nimi. Zbylí žáci se postupně dotazují, dotazovaný odpovídá „ano-ne“. Tak se vystřídají všichni.						

Aktivita č.: 8	Název aktivity: So dikhes – so pes ačhila?	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
1. Žáci diskutují ve dvojicích nad sadou obrázků (učitel použije všechny nebo vybere) s různými situacemi. 2. Mají za úkol tyto situace popsat a rozebrat do detailu, říci, co se dělo předtím a co se bude dít dál. Není cílem, aby se za každou cenu shodli.					obrázky	8

Aktivita č.: 9	Název aktivity: Tumen na džanen, savi bu'i keren?!	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
Dialog: 1. Žáci vedou ve dvojicích rozhovor o povolání, první žák představuje novináře, druhý dotazovaného, ovšem pouze novinář zná diskutované povolání. 2. Úkolem novináře je vést rozhovor tak, aby dotazovanému neprozradil přímo jeho povolání, ale aby ho navedl.						

ÚSTNÍ PROJEV

Aktivita č.: 10	Název aktivity: Amaro foros pro webos	Délka: 30 min
------------------------	--	----------------------

<p>Podle velikosti třídy mají žáci buď dohromady nebo ve skupinách za úkol vymyslet a navrhnout prezentační webové stránky svého města/školy/významné památky – musejí se tedy domluvit, co by měly obsahovat, jak by měly vypadat a připravit jakého si pavouka (strukturu stránek), vše romsky! Pracují-li ve skupinách, mohou vytvářet paralelně více stránek, nebo si rozdělit práci na rubrikách.</p> <p>Po dokončení příprav skupiny/třída prezentují návrhy ostatním/učiteli, prezentace se vyvěsí ve třídě.</p>												<p>Slovníky Velké archy papíru/flipcharty Barevné fixy</p>	

Aktivita č.: 11	Název aktivity: Brainstorming					Délka: 7 min			
	(Pod)téma:								
Popis aktivity:					JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
1. Učitel si připraví různá slovíčka a fráze, související s místními komunitami (město, škola, sídliště, kraj atd.) 2. Žáci mají pětiminutový limit na to, aby ke každému slovu vypsali alespoň 10 slov, frází či vět. 3. Učitel si papíry vybere, prochází je a na jejich základě klade žákům otázky – Savo hin amaro foros? Pre soste san adaj barikane? So šaj adaj keren? Kaj phiren? atd.					 		44	Papíry s klíčovými slovy (návrh)	1

Aktivita č.: 12	Název aktivity: DÚ – Aktuality z našeho města					Délka: 30 min		
	(Pod)téma:							

Žáci vylustí křížovku, správně napíší a jednou větou písemně vysvětlí tajenku.					11
--	---	--	--	--	----

Aktivita č.: 14	Název aktivity: Práce s ELP					Délka: 20 min
	(Pod)téma:					
	Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy	
Skupinová práce:			43	Klíčová slova	12	
1. Učitel rozdělí žáky do 3 skupin. Všechny skupiny dostanou stejná klíčová slova, která musí zahrnout do svého příběhu. Rozsah textu A5. Použijí zde ELP. Str.43.						
2. Zástupci skupin příběhy přečtou. Nejzajímavější práce bude odměněna, všechny práce se na určitou dobu vystaví ve třídě.						

Aktivita č.: 15	Název aktivity: Společná věta	Délka: 8 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. p řílohy
1. Učitel rozdává žákům do skupin po 3 až 6 papír, každý papír má po levém okraji otázku.					Papíry s p	15
2. První žák napíše odpověď na první otázku, papír přeloží a pošle sousedovi, soused neotevře přehnutý okraj a pokračuje druhou otázkou atd. Když dopíše odpověď k poslednímu bodu, rozbalí papír a přečtou, co vzniklo.					ředepsanými otázkami na kraji	
3. Výsledné věty chodí žáci zapisovat na tabuli.						

VZOROVÉ HODINY:

Vzorová hodina číslo 1		Téma hodiny: Opakování				Délka: 45 min	
Č. aktivi ty	Čas	Plán vzorové hodiny			JD	ELP	Materiály / Zdroje
1	7	Brainstorming slov 1. Učitel si připraví různá slovíčka a fráze, související s místními komunitami (město, škola, sídliště, kraj atd.) 2. Žáci mají pětiminutový limit na to, aby ke každému slovu vypsali co nejvíce slov, frází či vět. 3. Učitel si papíry vybere, prochází je a na jejich základě klade žákům otázky – Savo hin amaro foros? Pre			 	44	Papíry s klí čovými slovy (návrh)
							1

		soste san adaj barikane? So šaj adaj keren? Kaj phiren? atd.				
2	15	E puraňi phurd 1. Učitel rozdá žákům text o historii Karlova mostu (nebo napíše text o místní památce). 2. Text je rozdán s vynechanými slovy a žáci mají za úkol doplnit chybějící slova. 3. Následuje diskuse nad významem památek v lokálním, národním a mezinárodním kontextu.	 		text	5
3	15	Poslech: Sar somas terňi... 1. Učitel pustí žákům nahrávku poprvé bez přerušení, podruhé větu po větě. Žáci si všimají výslovnosti a intonace, slovíčka, kterým nerozumějí, vypisují do nástěnné mapy slov. 2. Učitel rozdá přepis vyprávění rozdělených do 5 ti odstavců. Každý odstavec má své tvrzení a úkolem žáků je přiřadit správné tvrzení k odstavci.	 		Nahrávka Pracovní list	6 7
4	8	Společná věta 1. Učitel rozdá žákům do skupin po 3 až 6 papír, každý papír má po levém okraji otázku. 2. První žák napíše odpověď na první otázku, papír přeloží a pošle sousedovi, soused neotevře přehnutý okraj a pokračuje druhou otázkou atd. Když dopíše odpověď k poslednímu bodu, rozbálí papír a přečtou, co vzniklo. 3. Výsledné věty chodí žáci zapisovat na tabuli.	 		Předepsané papíry	15
		Domácí úkol: vypracovat v jazykovém portfoliu stránku – Jak se učím nové věci		15	ELP	
Cíle výuky:		→ opakování slovní zásoby a souvislostí k tématu → porozumění mluvenému slovu				

Vzorová hodina číslo 2		Téma hodiny: So gondol'ines?				Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD	ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy	
1	30	Věra Bílá Poslech nahrávky životopisu – vážené romské osobnosti. <ul style="list-style-type: none">➤ Učitel pustí nahrávku žákům 2x po sobě, žáci mají za úkol vypisovat slovíčka, kterým nerozumí, která neznají➤ Učitel rozdá žákům přepis nahrávky, neznámá slovíčka si vypíšou do mapy slov.➤ Učitel položí žákům otázky k textu (Džanen la spevačka? Sar gil'avel? Save aver romane lavutara prindžaren?), pak jim rozdá pracovní list s otázkami k zamyšlení.➤ Žáci nejprve projdou v diskusi, pak si každý jednu vybere a napíše o ní krátkou úvahu.➤ odpočinkovou variantou je kontrola porozumění – žáci vyplní pracovní list a učitel se následně ptá, jak to v nahrávce bylo (žáci odpovídají celými větami).	 	44	Nahrávka Přepis Pracovní list	2 3 4	

2	10	Porovnávání obrázků: 1. Žáci diskutují ve dvojicích nad sadou obrázků (učitel použije všechny nebo vybere) s různými situacemi. 2. Mají za úkol tyto situace popsat a rozebrat do detailu, říci, co se dělo předtím a co se bude dít dál. Není cílem, aby se za každou cenu shodli.		obrázky	8
Cíle výuky:		→ procvičit schopnost argumentace v ústní interakci a psaném projevu → procvičit gramatiku, zejména časy			

Vzorová hodina číslo 3		Téma hodiny: Amaro foros pro webos				Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD	ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy	
1	15	DÚ – Aktuality z našeho města 1. Žáci dostanou rubriky či celá čísla místních novin, za domácí úkol si je přečtou, vyberou 3 nejzajímavější události. 2. Vybrané události žáci parafrázuji romsky před zbytkem třídy, spolužáci mohou o tématech vést diskusi, ptát se na podrobnosti.			Místní tisk (pro každého 1 rubrika či celé číslo)		
2	20	Amaro foros pro webos Podle velikosti třídy mají žáci buď dohromady nebo ve skupinách za úkol vymyslet a navrhnout prezentační webové stránky svého města/školy/významné památky – musejí se tedy domluvit, co by měly obsahovat, jak by měly vypadat, a připravit jakého si pavouka (strukturu stránek), vše romsky! Pracují-li ve skupinách, mohou vytvářet paralelně více stránek, nebo si rozdělit práci na rubrikách. Po dokončení příprav skupiny/třída prezentují návrhy ostatním/učiteli, prezentace se vyvěsí ve třídě.			Slovníky Velké archy papíru Barevné fixy		
Cíle výuky:		<ul style="list-style-type: none">→ procvičit ústní projev před publikem→ dorozumění a spolupráce ve skupině→ umět z českého textu získat a romsky parafrázovat důležité informace					